

jamo ne. Vsakako ima tukaj spremenjen in morebiti tudi nekoliko na krivo pot zabredli okus vinopivcev svoj vpliv.

S tem, da so bili gozdi posekani, je prej vlažno-mrzlo obnebje bolj suho in toplejše postalo, tako da je obnebje za boljše pridelke sposobnejše jelo biti. Po tem takem bi si toraj lahko marsikateri mogel misliti in reči: „Proč tedaj z gozdi!“, obnebje postane s tem toplejše. To je sicer res. Obnebje postane s tem toplejše, srednja letna toplota bode izdatno rastla, ali postalo bode tudi bolj suhotno tako, da studenci vsahnejo, da se zemlja s trdo skorjo prevleče in nerodovitna postane. Kraj se lahko spremeni v puščavo. Na Nemškem niso ravno vseh gozdov posekali in iztrebili. Ravno nasprotno! Tam si prizadevajo, kakor na primer tudi pri nas v raju Slovenske domovine, v Slovenskih goricah, pravo razmero med poljem in gozdom vzdržati, kolikor se to le koli da.

Zasajajo se namreč tam prav marljivo gozdi, kjer primanjkuje naravnih voda, kakor rek, jezer itd. in kjer vsled tega suša prevladuje; kajti glavni podlagi, kakor že rečeno vsi zasti ste toplota in vlaga. Kdor se o žalostnih nasledkih prepričati hoče, ki jih ima premočno izsekavanje gozdov, naj le pomisli na nekdanjo tako bogato Špansko deželo, kjer so o svojih časih lepi gozdi namesto današnjega grmičevja stali in kjer je rž, pšenica, vinska trta in oljka obilno rodila, med tem ko danes komaj pridelki domačim potrebam vstrezajo. Rodovitna pokrajina stare Kartagine, kjer je posejano zrno po 150krat plenjalo, je zdaj večidel puščava vsled premočnega posekanja gozdov. Ravno to velja o deželah okoli starega Babilona, v Mali Aziji in grških deželah.

Kakor vsled posekanja gozdov toplota, srednja letna toplota raste, tako vlažnost pojema; in če se ne po potokih, rekah, jezerih ali vodotokih, rastlinam voda ne privaja, tako vsa rastljivost umrje in kraj postane puščava. Gre tedaj za pravo razmero med gozdom in poljem, da imajo rastline pri kolikor mogoče največi toploti še vedno tudi zadosti vlage. Kmetovalec bi morda rad vse zemljišče v polje in gozdnar vse v gozd spremenil; ali resnica in pravost leži v sredini, kakor nam to že narava sama v gornatih krajih kaže. Rodovitnih ravnin in rahlo nagnjenih vlažnih rebrin polasti se najprej kmetovalec in še le tam, kjer je zemlja prestrma ali previsoka ali nerodovitna, bodi si ker je preveč pešcnata ali pa močvirnata, še le tam, kjer kmetovalec z zemljo nič več opraviti ne more, naseli se gozdnar. V najbolj suhi zemlji, na najbolj strmem rebru in sred močvirja raste drevo brez pluga in gnoja. Kako mali potroški, kako velika pa korist!

(Konec prihodnjič.)

Kako les trden napraviti.

Da les ne gine, se ne izveži ali razpoka, poznajo na Sardinskem celo priprosto sredstvo, ki se je pre prav dobro obneslo. Ves les, iz katerega se hoče kako orodje napraviti n. pr. kolesa ali bodi si kaj drugega, se nekoliko dni, predno se v delo vzame, namaka v vodi, v kateri je bilo toliko soli raztopljene, da se je je voda nasitila, to hoče reči, da se še več v to vodo dejane soli ne more več v nji raztopiti. Niti poletna vročina niti spremembe vremenske morejo kako spremembo v tkanini tako namočenega lesa napraviti. „P. L.“

Da se krompir spomladi preveč ne razcimi.

Dobro proti prehudemu razcimljenju je krompir na skednju razdjati. Tako veliko vode izhlapi, ki sicer cimljenje pospešuje, krompir se nekoliko razhladi, malo ovehne in se ne razcimi tako naglo. „P. L.“

Sejmovi. 3. julija: sv. Peter pod sv. gorami; 4. julija: Vojnik, Maribor, Ročica, Vuzenice; 9. julija: sv. Juri na Pesnici, Pišce.

Dopisi.

Iz Slivnice pod Mariborom. Znabiti se sprejme iz nespretne roke došel šopek saj nekaterih cvetlic na gomilo možu, kateri ga je vreden, in ta mož je zdaj rajni gospod Tribnik, naš bogoljubni g. nadučitelj. Kako vestno je rajni milost, s kateroj ga je Bog v učiteljski stan poklical, rabil, se kaže, da je dobil marsikatero zahvalnico nekdanjih šolskih nadzornikov; njegove zasluge so se tudi v najvišjih krogih slisale, za to je bil od svitlega cesarja s srebrnim križcem s krono odlikovan. Bil je rajni za božjo čast celo vneti vernik, ter s svojo živo vero in izgledno pobožnostjo navdajal celo kaj lepo svoje mu v poduk izročene učence; vedno je skrbel za lepo cerkveno petje pri službi božji, k čemu je služila tudi po pokojnem izurjena Slivniška muzika. Kako vestno se je poslužil milosti sv. zakona, pričajo njegovi poštovani otroki, med katerimi je eden duhovnik, 3 ali bolje rečeno štirje učiteljskega stanu. Ko je spoznal važnost volitve, se je tudi on podal na volišče, ter dal neustrašljivo svoj glas možema določenima od verne slovenske strani. Pred večimi meseci ga bolezen vrže v posteljo. Precej sam prosi za duhovne milosti. Sprejme jih z veliko pobožnostjo in s popolno vdanostjo v božjo voljo. Ko je bolezen dolgo trpela in ga kaj mučila, se je še večkrat dal s sv. zakramenti sprevideti. Konec njegovega blagega življenja je došel v četrtek 25. t. m. zjutraj. Pri zavesti je bil celo do zadnje ure, se kaj ginljivo priporočal molitvam priučajočih, še prosil za nekatere molitvice, potlej z ljub-

ljenim očesom pogledal svoje ljube in na to pogledal proti Bogu in milo smehljaše v Gospodu za ta svet za vselej zaspal, da se zbudi pred Njim, „ki je obilni plačnik“. Rajnki se je rodil l. 1819. Črez 49 let je deloval kot učitelj; v Slivnici čez 35 let. Pokopali smo ga v soboto 27. t. m. Množica velika mu je zadnjo čast skazala. Črez 40 g. šolskih tovarišev in 6 duhovnikov mu je skazalo zadnjo čast. Veliko krasnih vencev je kinčalo njegove zemeljske ostanke. Vse to naj bo tebi žalujoča, svojega očeta zapustivša rodbina, v tolažbo, Vi pa, predragi tovarši, ljubi sosedje in dobri znanci, spominjajte se kaj radi rajnega v svojih molitvah. Vsi dorasli in otroci, ki se ponašate, da ste imeli tako izglednega, pobožnega učitelja, delajte mu z lastnim krščanskim življenjem na tem svetu čast in spominjajte se še kaj radi resnih naukov pokojnega vašega g. nadučitelja.

Iz Breškega okraja. (Pobirki od zadnjih volitev.) Ker so se volitve volilnih mož vršile skoro v vseh občinah ob enem, zato je bil skoro vsi gospodje okr. glavarstva razposlani, k nam g. Adamič. Kakor se dopisatelju vidi, je omenjeni gospod sin zvestega narodnjaka, blizo Ljutomera. Vodil je ta gospod volitve v Artičah, Sromljah itd. Ker je pa g. vodji volitev čas predolgi bil med kmeti, zato je si je vzel tovarša s seboj, dobro nam poznanega g. Zehnerja, prodajalca duhana in nekdanjega krojača. Ta gospod si je zelo prizadeval za svojo stran, to je liberalno in tam očitno čez spoštovanega gospoda Miha Vošnjaka zabavljaj in z mano brošurico razdelil, toda brez uspeha. Kmetje že poznajo vse lisjake živeče v nemških Brežicah. Vi g. Zehner, boljše je, da v mestu svojo omiko prodajate, kmeta pa pri miru pustite, ker vas dobro poznamo. Dopisatelj tudi meni, da ni pristojno g. uradnikom takih ljudi seboj voditi. — Čisto drugače se je godilo v Globokem, kjer je vodil volitve naš zvesti narodnjak g. Lubec, c. kr. davkarski nadzornik, kateremu gre vsa čast. Vam pa, ljubi Bizelanci, Kapelčani in Dobovčani, dam svet, da se do druge volitve vendar enkrat iz spanja zdramite. Ker bo drugo leto volitev za občine izvolite si take župane, kateri niso odvisni od nemškutarjev in cestnih komisarjev. Vi gospodje narodni poslanci pa, skrbite, da dobimo, nam potrebne prijazne gospode uradnike pri glavarstvu in sodniji take, kakor je notar g. dr. Firbas; ta gospod je skala svojega naroda, on se ne sramuje jezika svoje domovine. Za vas liberalce je že zvon odzvonil.

Iz konjiškega okraja. (Čadramski abc-bauernvereinski kralj na rešetih!) Liberalni nemškutarji in nemčurji v konjiškem okraju ne morejo spati, ker so jih tamošnji verni, dobro zavedni, pošteni in narodni kmetje lansko leto in letos pri volitvah popihali, tako,

da je letos samo tam gori v Vitanjskem kotu uže šest ljudi za gospoda dr. Schmidererja glasovalo, 46 pa povsod drugod za gosp. barona Gödelna, kakor je to „Slov. Gosp.“ štev. 25. povedal. Kaj tedaj storiti, da bo zanaprej drugače šlo? Mora se napraviti liberalni prusko-tajčarski „Bauernverein“, ta bo čudeže delal. Za kralja tistemu se je ponudil čadramski abc-modrijan. Tisti modrijan zlasti po krčmah tako-le modruje: „Treba dobiti in nahujskati samo deset liberalnih prusko-tajčarskih „pavrov“, ki bodo vse, kar leze in gre, v liberalni koš pobasali, vsem kmetom vero vzeli in s tem dosegli, da se bo ves svet, zlasti pa Čadram čisto prerodil, liberalni abc-bauernvereinski kralj pa bo na svojem prestolu ali tronu sedel in tobak kadil.“ Kaj ne kmetje, to se pravi več, kakor lešnike gristi in orehe tolči? Takošen velikansk načrt ali „plan“, kakor ga je abc-bauernvereinski kralj v Čadramu iztuhtal, zamore seveda le kak modrijan iztuhtati, ki z enim očesom več vidi, kakor drugi ljudje z dvema. Stari pregovor pravi, da neka krotka stvar božja le enkrat na led gre; kako je neki to, da se poda čadramski abc-modrijan zdaj že tretjekrat na led? Prvikrat je šel bil na led, ko je za liberalnega, zdaj že rajnega Poseka žile napenjal, da bi ga v deželni in državni zbor spravil. Obema je spodletelo, ker ni abc-modrijan, pa tudi ne gosp. Posek niti v Gradec niti na Dunaj v zbor prišel. Drugikrat je abc-modrijan na ledu padel, ko je nameraval, veliko trgovino s pohorskim lesom pričeti, kar pa ni šlo, ker deloma ni zadosti cvenka, deloma pa tudi ni mogoče, ob enem v Čadramu abc učiti in v Oplotnici deske šteti. Zdaj pa še gre tretjekrat na led, ko misli postati — abc-bauernvereinski kralj v Čadramu! No te—te—rum—pum—pum! Z liberalno-nemškutarskim poslanstvom ni bilo nič, z veliko trgovino s slovensko-pohorskimi deskami tudi nič, z liberalnim-prusko-tajčarskim bauernvereinskim kraljestvom pa bo že kaj? Seveda.

Ker pa kralji pametne svetovalce imeti morajo, ki jim vejo kaj koristnega svetovati, sicer gre vse rakovo pot, menda ne bo od več, ako tudi čadramskemu abc-bauernvereinskemu kralju nekaj dobrega svetujemo. Čadramski liberalni modrijan naj pri svojem abc ostane ter naj otroke in odraslene gospode, ki avstrijski denar vlečejo, avstrijskega domoljuba ali patriotizma uči, in to tem bolj, ker šolska postava — Reichsschulgesetz vom 14. Mai 1869 § 3 — od učiteljev zahteva, da naj šolski mladini ljubezen do mile naše Avstrije na srce polagajo, njej pa tudi s tem lep izgled dajajo, da pri volitvah za avstrijske domoljube, ne pa za prusake glasujejo, kakor so to letos zopet vsi trije profesorji in matematikarji v bližnjem

trgu storili. Še bi čadramskemu abc-modrijanu svetovali, ne segati po bauernvereinski kraljevi kroni, kajti to je jako nevarno. Ker je namreč jeba gg. učiteljem prepovedano, biti udom političnih društev, „bauernvereini“ so pa politična društva, bi se utegnilo zgoditi, da bi čadramskega bauernvereinskega kralja celjski c. kr. okrajni urad v luknjo zaprl.

Iz Orehovi vesi. (Pobirki, — naš generalni stab.) Občina Slivnica, Ranče, Podova in Rače volile so narodno. Liberalci bili so povsod v veliki manjšini. Liberalno volile so Skoke, in kar me je skoro sram povedati, tudi Orehova ves. V Orehovi in Hotinji vesi volilo je 18 narodno, 25 pa jih je hopnilo v liberalni koš; 8 naših se je izneverilo. A. H. cerkveni ključar je rekel nekaj dni pred volitvo: „Sedaj bom volil s Slovenci, ker je za me grdo, da bi proti cerkvi delal, tu je roka, da bom.“ Liberalno vino, ali ka-li, pa ga je zmotilo. Ko smo od volitve šli od županove hiše, sprejeli so nas s psovko „marš Slovenci“. Kako in s kakimi sredstvi se je za liberalce agitiralo, rajši molčimo za voljo ljubega miru. Le čudno se nam zdi, kako so naši ljudje verjeli kaj takega neumnega, kar jim je naš župan pridigoval, da, če Slovenci in mešniki „gvinjajo“, potem bo zopet rabota, desetina, mešniki bodo dobili velike „lone“ itd. Pri nas smo doživeli žalostne reči, v občini nastalo je hudo politično sovraštvo, in liberalci nam hočejo pri vsaki priliki škodovati. Kdo je pa vsega tega kriv? Svobodno rečemo, da naš župan. Zakaj ne, da bi bil vsem pravičen, kakor bi kazalo, pač pa je Slovencom sovražen in zagrižen liberalce, hud nasprotnik mešnikom, narodnjakom se grozi, grdo jih zmira, toži itd. Ko je župan postal, se je še podpisal Leschnik in sedaj že Löschnigg, čeravno še 10 besed ne zna pravilno nemški. Narodnega muzikanta, kateri je pri njem v stanovanju bil, je kar iztiral, ker mu ni hotel tako gosti, kakor bi on bil rad plesal, zato pa ga je potem ten. rajše Slovenec pod streho vzel. G. župan, mar menite, da je Vaš županski stol nerazrušljiv? — Pri znanem krčmarji . . . ggu vtaboril se je tudi poseben oddelek „generalnega štaba“, kateri ima namen nam č. g. kaplana, katerih cela fara spoštuje in čišla, ob poštenje ali proč spraviti. Dopisujejo jim tudi nespametno pisane listnice, javno lažnjivo obrekujejo in v „Mbg. Ztg.“ čez njih lažejo. Če nam zamore znani „štab“ dokazati ovo v „Mbg. Ztg.“ kot resnico, plačamo mu 100 fl. Dobil jih bo po uredništvu „Slov. Gosp.“ Toliko moči še ta „generalni štab“ (koji iz vsake baže nadložnih ljudi obstoji) nima, da bi njemu na ljubo, nam faranom pa v veliko žalost in škodo mil. g. kn. škof našega č. g. kaplana predstavili, sicer bi dobil še le korajžo in rekel: „Glejte spravili smo ga!“

Od južnega Pohorja. Slednjič smo čitali, da se F. Cugmas iz Zafosta in Šprogar iz Laž volitve za državni zbor vdeležila nista. Marsikdo bi mislil, da sta bila bolena ali zadržana. Pa temu ni tako. Dala sta se od naših nemškutarjev, posebno od A. Wallanda premotiti in sta jo trgu za njimi kleče plazila, zato — v črne bukve ž njima. Vsi poštene naši volilci so ju hudo obsodili, ker sta zupanje svojih volilcev na takšen način zapravila. Zakaj sta se pa zvoliti dala?

Vitanjčani so prav prebrisani, so zgodaj vstali, pa so se le osmodili. Kmet Ignacij Jeseničnik iz spodnjega Doliča vlačil je dosedaj po nevednosti nemškutarsko klado, pa zdramil se je in postal slovenski korenjak. Vse obdelavanje, grozenje ga ni prestrašilo, z nami voliti je obljubil in to tudi storil. Vitanjčani so ga mislili na limanc dobiti in mu še-le 2./6. ob 1/4ih zjutraj volilni list na dom poslali, rekši, da mu ga gospod Mulley pošlje in da naj hitro v Konjice volit gre. On je to tudi učinil in kdo ima dolgi nos? Slavno okrajno glavarstvo Celjsko pa opozorjamo na to nesramnost. Jeseničnik tudi ni podpisal, da je volitni list sprejel, radovedni smo, kdo je to storil. Tako Vitanjsko županstvo postopa! Po volitvah 2./6. bil je med nami najboljši, najlepši red, pri A. Sutterji veselili smo se zmage, nemškutarji pa so razsajali pri — Wallandu. Haut's ihnen ane oba, ban euch ber sagt, dass ihr Slovenen seit's! — je nekdo kmetom nasvetoval. Oj reva! O tem še več.

Od D. Marije v puščavi. (Pogreb.) Dne 18. t. m. smo izročili tihemu grobu telo Jere Lampreht, katera je po dolgej mučnej bolezni dne 16. t. m. previdena s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspala. Pokojna bila je ljuba in prijazna sosedka, blaga prijateljica in velika dobrotnica ubogih, kakor tudi domače cerkve. Njena dobra roka bila je vselej odprta, kadar je kaj dobrega storiti zamogla. Za poštenje in čast svoje hiše, za čedno obnašanje in krščansko življenje vse svoje družine je blaga pokojnica čez vse skrbela. Pokojna je imela otroke, ki ji niso nikdar — kakor se žalibog dandanes rado na svetu godi — pripravljali žalosti, ampak bili so ji vedno največje veselje in v zadnjih dnevih najslajše tolažilo. Lepo so odrasli sinovi svojo ljubo mater na smrtni postelji čuvali, ter tako svojo otroško dolžnost kaj lepo dopolnili. Posneme vreden izgled dali so vsem otrokom, pa tudi glasno pričali, da morajo starši, ako hočejo pridne otroke imeti, jih tudi lepo v strahu božjem odgojevati že od prve mladosti. Tako si starši odredé otroke, ki so veselje in čast svojega rodú pa tudi mile svoje domovine. Bog vam daj več takih mater, njej pa daj vživati večno in rajsko veselje.